

VGRADNJA NOVE ALI OBNOVA OBSTOJEČE DIMOVODNE NAPRAVE – IZPOLNJEVANJE BISTVENIH ZNAČILNOSTI IN BISTVENIH ZAHTEV NA NOTRANJEM TRGU EVROPSKE UNIJE

Ključne besede: vgradnja dimovodne naprave, obnova dimovodne naprave, sklop kurilne in dimovodne naprave, sistemska dimovodna naprava, obrtniška dimovodna naprava, sestavljanje proizvodov, bistvene značilnosti, bistvene zahteve, notranji trg Evropske unije.

Pojasnila izrazov:

- »bistvene značilnosti« (angl. »essential characteristics«)
»Bistvene značilnosti« so značilnosti gradbenega proizvoda, ki se nanašajo na osnovne zahteve za gradbene objekte. Vir: Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o gradbenih proizvodih 305/2011.
- »bistvene zahteve« (angl. »essential requirements«)
»Bistvene zdravstvene in varnostne zahteve« so obvezne določbe v zvezi z načrtovanjem in izdelavo strojev v skladu s pravilnikom, navedenim v oklepaju, da se zagotovi visoka raven varovanja zdravja in varnosti oseb in, kjer pride v poštev, domačih živali, premoženja ter okolja (Vir: Pravilnik o varnosti strojev, UR. I. RS, št. 75/2008, Odredba o plinskih napravah, Ur. I. RS, št. 105/2000; s spremembami).

Za pravilno, vgradnjo in obratovanje dimovodne naprave je potrebno upoštevati veliko tehnične in druge dokumentacije. Gre za nabor relevantne nacionalne in evropske zakonodaje, tehničnih predpisov, standardov in navodil proizvajalcev. Ker je ena primarnih funkcij dimovodne naprave odvajanje dimnih plinov iz kurilne naprave, je treba stalno imeti v mislih SKLOP KURILNE IN DIMOVODNE NAPRAVE. Le na ta način je namreč možno upoštevati vse potrebne vidike in zagotoviti izpolnjevanje bistvenih značilnosti in bistvenih zahtev. V zvezi z vgradnjo in/ali obnovo dimovodnih naprav velja poudariti zlasti, a ne samo, naslednje novejši predpise: Zakon o gradbenih proizvodih (Ur. I. RS, št. 82/2013), ki vpeljuje Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o gradbenih proizvodih 305/2011, Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ZTZPUS-1 (Ur. I. RS, št. 17/2011), Pravilnik o zahtevah za vgradnjo kurilnih naprav (Ur. I. RS, št. 100/2013), Tehnično smernico SZPV 407, od maja 2014 pa je dostopna tudi Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o napravah na plinasto gorivo, ki je še v pripravi, in prinaša nove vidike.

Ker niti dimovodna niti kurilna naprava kot samostojen proizvod v stavbi ne moreta opravljati svoje funkcije, ampak ju je potrebno vgraditi in med seboj povezati/sestaviti z veznim elementom, bomo tudi vgradnjo dimovodne naprave obravnavali kot celoto, torej kot sklop kurilne in dimovodne naprave. Izjema so le rezervni dimniki, ki so vgrajeni za uporabo v izrednih razmerah, niso v stalni uporabi in zato ni nujno, da so povezani/sestavljani s kurilno napravo.

V nadaljevanju so opisani koraki, s katerimi je mogoče zagotoviti pravilno in ustrezno vgradnjo oziroma obnovo dimovodne naprave ter s tem varno, pravilno in učinkovito obratovanje sklopa kurilne in dimovodne naprave. Postopek je v grobem možno razdeliti v šest korakov, ki morajo zaradi zagotavljanja trajnosti vgrajene dimovodne naprave vsebovati tudi obratovanje ter vzdrževanje, in sicer:

- predhodno mnenje,
- načrtovanje,
- nakup,
- vgradnja,
- prvi pregled,
- obratovanje in vzdrževanje.

1. Predhodni posvet – situacijo v stavbi naj pregleda dimnikarska služba; izdelava predhodnega mnenja (združitvev in zapis robnih pogojev, tehničnih izhodišč, zapis posameznih opozoril/poudarkov)

Vgrajene kurilne in dimovodne naprave zaradi zagotavljanje požarne varnosti, zdravstvene varnosti, varstva okolja in učinkovite rabe energije obravnava dimnikarska služba. Gre za storitve, ki se nanašajo na pomembne razloge javnega interesa, na napravah, ki jih običajno vgradijo pooblaščen izvajalci. Dimnikarska služba zato kurilne in dimovodne naprave obravnava iz drugega zornega kota vendar s sorodnim namenom. Zato je že pred vgradnjo dimovodne naprave smiselno posvetovanje in usklajevanje.

Uporabnik oz. stranka, ki se odloča za vgradnjo/obnovo dimovodne naprave, lahko v predhodnem mnenju glede na situacijo v stavbi in njeni okolici prejme oporne točke, izhodišča in opozorila. S predhodnim mnenjem, ki povzema posnetek stanja, se tako lahko že v fazi »razmišljanja« preprečijo napačne odločitve. Predvsem gre v tej fazi za osveščanje uporabnika/stranke, ki za razliko od kurilnih naprav dimovodne naprave in z njimi povezana tveganja prepogosto obravnava poenostavljeno. Še vedno je v veljavi mišljenje, da gre za »luknjo v stavbi, na katero se priključi peč«.

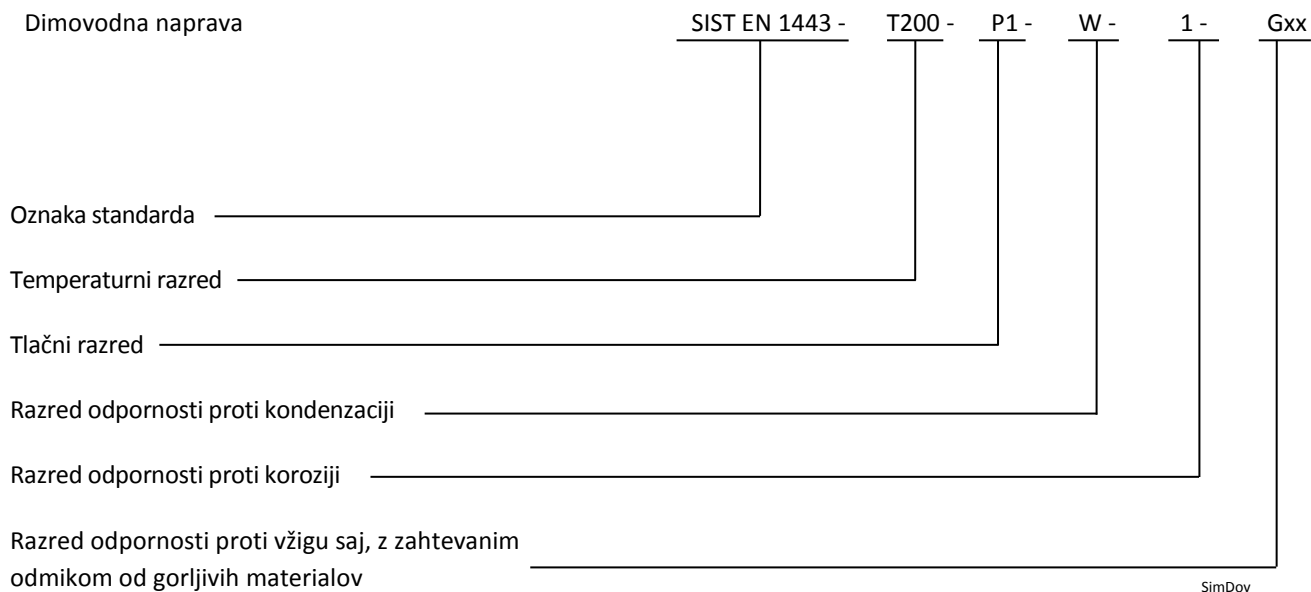
S predhodnim mnenjem uporabniki/stranke dobijo tudi informacijo, ali je obstoječa dimovodna naprava sploh primerna za priključitev zaželeno kurilne naprave. Stare in dotrajane dimovodne naprave je treba v posameznih primerih obnoviti, upoštevati je treba tudi, da nove kurilne naprave (novejša tehnologija) zahtevajo dimovodne naprave z drugačnimi tehničnimi karakteristikami.

Pri predhodnem mnenju ne gre za projektiranje ali načrtovanje, temveč izključno za poudarke in usmeritve, ki jih poda neodvisni izvajalec dimnikarskih storitev. S tem dokumentom se stranka seznanja s ključnimi okoliščinami in informacijami. Predhodno mnenje pa je, kot vsak dan kaže praksa, tudi izjemna pomoč pooblaščenemu izvajalcu del (in tudi projektantu, če je vključen), saj vsebuje potrebne informacije in razrešuje morebitne dileme. Vsebuje namreč ključne točke, povzete iz relevantnih tehničnih predpisov in standardov, nanaša pa se na konkretno situacijo.

2. Načrtovanje dimovodne naprave glede na zahteve kurilne naprave, zahteve stavbe in okolico

Dimovodna naprava se vgradi, rekonstruira ali obnovi zaradi pravilnega in varnega obratovanja kurilne naprave. To pomeni, da je potrebno že pred izvedbo vedeti, za katero kurilno napravo se bo dimovodna naprava uporabljala. Tehnične lastnosti kurilne naprave morajo sovpadati s tehničnimi lastnostmi dimovodne naprave, sicer celotni sklop kurilne in dimovodne naprave ne bo imel niti izhodišč za izpolnjevanje bistvenih značilnosti in bistvenih lastnosti. Zato mora vsaka dimovodna naprava po končani vgradnji ali obnovi imeti klasifikacijo, iz katere je razvidno, za kakšne namene se lahko uporabi. Klasifikacija dimovodne naprave je skupaj z označitvijo opredeljena v standardih SIST EN 1443 in SIST EN 15287, sestavljena pa je iz naslednjih elementov:

- oznaka standarda,
- temperaturni razred,
- tlačni razred,
- razred odpornosti proti kondenzaciji,
- razred odpornosti proti koroziji,
- razred odpornosti proti vžigu saj, z zahtevanim odmikom od gorljivih materialov.

Povzeto po SIST EN 1443

Shema 1: Primer klasifikacije in označitve dimovodne naprave

Upoštevanje navedenega pomeni, da se pri vgradnji/sestavljanju dimovodne naprave lahko uporabijo le proizvodi, ki imajo znane tehnične karakteristike (posamezno in/ali kot celota) oziroma so certificirani.

V fazi načrtovanja dimovodne naprave je potrebno upoštevati vplive dimovodne naprave na stavbo. Pri tem imamo v mislih predvsem, a ne samo, naslednje:

- požarno varnost stavbe, kriteriji za to so odvisni od vrste stavbe (večstanovanjska, poslovna, enostanovanjska stavba); EI klasifikacija,
- lokacijo dimovodne naprave v stavbi, ki v veliki meri pogojuje lokacijo kurilne naprave in s tem povezane tehnične zahteve/danosti,
- razmere za posluževanje dimovodne naprave, ki so odvisne od gabaritov in poteka dimovodne naprave, vrste goriva, namembnosti/dostopnosti prostorov v stavbi in drugih lastnosti stavbe (npr. od ureditve varnega dostopa do ustja dimovodne naprave),
- lokacijo ustja dimovodne naprave glede na strešno kritino, okoliške stavbe, okenske odprtine in druge ovire/odprtine.

Sklop kurilne in dimovodne naprave mora nadalje za varno, pravilno in učinkovito obratovanje izpolnjevati termodinamične in temperaturne pogoje. Dimovodna naprava mora biti dimenzionirana glede na tehnične lastnosti kurilne naprave. V ta namen je treba izpolniti zahteve standarda SIST EN 13384 in dokazati, da so izpolnjene. To se doseže z izračunom dimovodne naprave ali v posameznih primerih z upoštevanjem navodil proizvajalca kurilne naprave, če ta lahko mere določene dimovodne naprave opredeli vnaprej. Stenske plinske kurilne naprave imajo npr. v navodilih proizvajalca že navedene zahtevane/dopustne dimenzije dimovodne naprave, medtem ko je pri drugih kurilnih napravah v navodilih proizvajalca zapisana usmeritev na omenjeni standard. Proizvajalec kurilne naprave namreč ne more predvideti, s kakšno dimovodno napravo bo povezana/sestavljena kurilna naprava in kakšne pogoje za obratovanje bo dimovodna naprava ustvarjala. Nemogoče je predvideti in opredeliti vse možne kombinacije. Sklop kurilne in dimovodne naprave nastane šele na stavbi in se od primera do primera razlikuje, zato je izpolnjevanje kriterijev termodinamike in temperatur potrebno izkazati za vsak primer posebej.

Zahteve, ki jih mora izpolnjevati vsaka vgrajena dimovodna naprava so zapisane tudi v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št 23/2013), kjer je opredeljeno, da mora dimovodna naprava med drugim izpolnjevati zahteve standardov SIST EN 1443, SIST EN 15287 in SIST EN 13384. To pomeni, da je

treba izpolnjevanje pogojev izkazati. Zahteve tudi sicer izhajajo iz veljavnih predpisov, ki se nanašajo na gradnjo, okolje, trg in s tem povezane (ne)varnosti, predvsem pa bistvene značilnosti in bistvene zahteve izhajajo iz tehnike in proizvodnje naprav in/ali gradbenih proizvodov. Vse kurilne in dimovodne naprave morajo biti proizvedene z upoštevanjem enotnih evropskih predpisov, ki se navezujejo na evropske harmonizirane in neharmonizirane standarde. Vsi ti med seboj povezani standardi opredeljujejo kriterije, drug drugega dopolnjujejo in tvorijo celoto. Na ta način je zagotovljeno celovito, enostavnejše, preglednejše in sledljivejše spajanje/povezovanje proizvodov v korist projektanta/načrtovalca, izvajalca del, dimnikarske službe in končnega kupca oz. uporabnika.

3. Nakup

Po mnenju dimnikarske službe nikakor ni priporočljivo, da bi uporabnik/stranka sam kupil dimovodno napravo v prosti prodaji, še manj je v prosti prodaji sprejemljiv nakup kurilne naprave. Gre za proizvode, pri katerih so uporabniki lahko izpostavljeni večjim tveganjem, saj gre za gorivo, pri katerem nastajajo škodljivi produkti zgorevanja. Zato je treba po mnenju dimnikarske službe dimovodno napravo na mesto vgradnje dostaviti ob prisotnosti pooblaščenega izvajalca del, ki pozna želje in potrebe stranke/uporabnika, pozna tehnične zahteve in vgradi napravo.

4. Vgradnja dimovodne naprave skladno z navodili proizvajalca, tehničnimi predpisi; povezava dimovodne naprave s kurilno napravo. Napravi naj vgradi pooblaščen izvajalec, ki uporablja samo certificirane/znane proizvode, za katere ima potrebna dokazila

Omeniti velja eno izmed osnovnih delitev med dimovodnimi napravami, ki izhaja iz standarda SIST EN 1443. Kadar govorimo o sistemski dimovodni napravi, govorimo o dimovodni napravi, sestavljeni z uporabo med seboj kompatibilnih sestavnih delov, ki jih je dobavil en sam proizvajalec. Ta prevzema odgovornost za celotno dimovodno napravo. Sistemski dimovodna naprava je opremljena tudi s končnim certifikatom, navodili za vgradnjo in ostalo pripadajočo dokumentacijo, ki že dokazuje izpolnjevanje bistvenih značilnosti. Predpogoj je, da so pri vgradnji v celoti upoštevana navodila proizvajalca, standard SIST EN 15287 in relevantni predpisi.

Povsem drugače je pri obrtniško (po naročilu/unikatno) izdelani dimovodni napravi, ki je sestavljena ali zgrajena na mestu vgradnje s sestavljanjem kompatibilnih sestavnih delov, ki jih je dobavil eden ali več proizvajalcev. V tem primeru je treba izpolnjevanje bistvenih značilnosti dokazati naknadno. Končna dokumentacija se v ničemer ne more in ne sme razlikovati od dokumentacije, ki spremlja sistemsko dimovodno napravo. Za pripravo dokazil je za obrtniško izdelane dimovodne naprave je v celoti odgovoren izvajalec vgradnje, pri tem mora upoštevati relevantne predpise, standard SIST EN 1443 in SIST EN 15287 (opredeljuje način klasifikacije).

Ko so znane vse tehnične zahteve in lastnosti kurilne naprave in je znano, kakšno dimovodno napravo je smiselno in potrebno vgraditi, se vgradi dimovodna naprava. Pri tem se upošteva tudi predhodno mnenje dimnikarske službe, če je bilo izdelano. Dimovodno napravo sme po mnenju dimnikarske službe vgraditi izključno pooblaščen in usposobljen izvajalec. Dimnikarska služba vsakršno vgradnjo v lastni režiji ali v režiji nepooblaščenih izvajalcev uporabnikom odsvetuje, saj gre za varnost, odgovornost in s tem povezane stroške in tveganja. Uporabniki, ki kljub osveščanju vgradijo napravo v lastni režiji, se soočajo s težavami, ko je treba izkazati izpolnjevanje bistvenih značilnosti in bistvenih zahtev, saj je tematika preobsežna, za izvedbo del pa nimajo izkušenj in potrebnih znanj. Težave nastopijo tudi pri odpravi neskladij, ki se ugotovijo ob prvem pregledu.

Dimnikarska služba pomen pooblaščenih in usposobljenih izvajalcev vgradnje vidi in pojasnjuje ravno s tem, da stranka/uporabnik prejme dokazila, garancijo in s tem tudi zagotovilo. Pooblaščen izvajalec namreč uporabniku/stranki predloži izjavo o lastnostih, certifikat, in izjavo o ustrezni izvedbi del (npr. del vsebine 83. člena ZGO; primer dobre prakse je izjava o lastnostih, sestavljena v sodelovanju Sekcije dimnikarjev in Odbora pečarjev). To na prvem mestu omogoča, da dimnikarska služba opravi prvi pregled in s tem zagotovi neodvisno

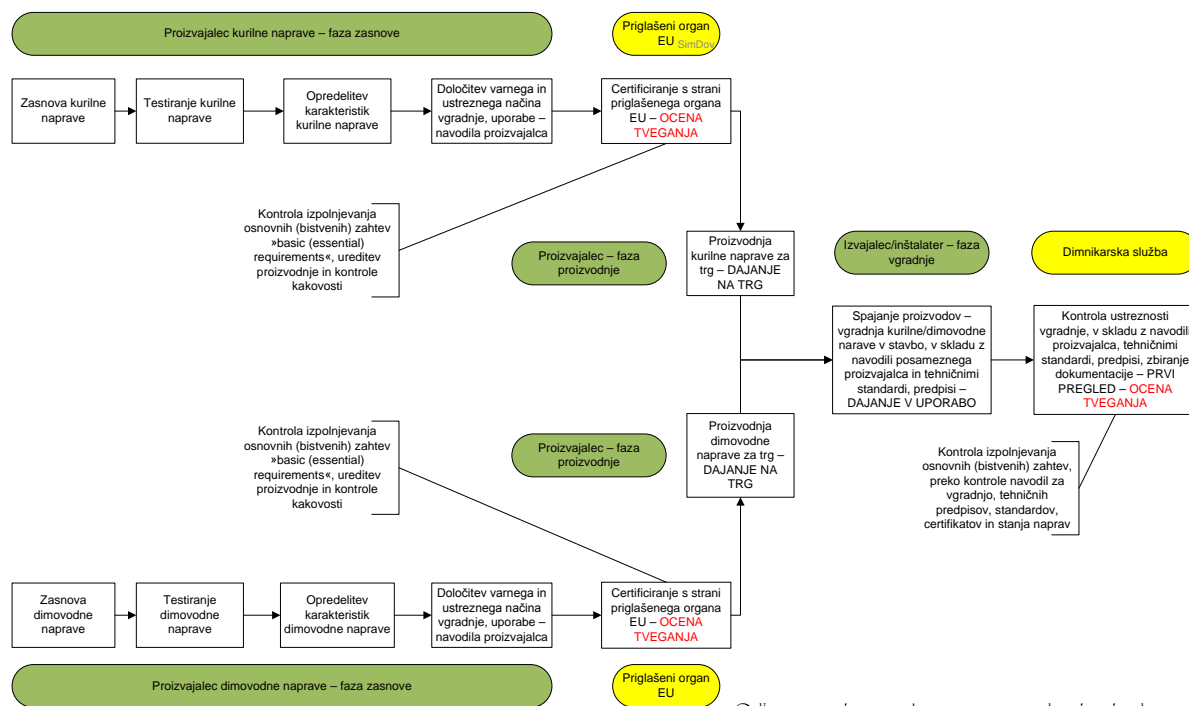
povratno informacijo uporabniku in izvajalcu del, uporabnik/stranka pa ima na enem mestu zbrano dokumentacijo o dimovodni napravi za nadaljnja leta. Dokumentacija se hrani v katastru naprav izvajalca dimnikarskih storitev. Ob zamenjavi kurilne naprave je namreč treba poznati lastnosti dimovodne naprave, ki so razvidne samo iz dokumentacije. V ta namen je v standardih predvidena tudi napisna tablica, ki je podobna napisnim tablicam na kurilnih napravah. Z nje je razvidna klasifikacija dimovodne naprave. Izvajalci vgradnje kurilnih naprav so na pomen in vlogo napisne tablice (osnovni podatki; klasifikacija) že večkrat opozorili in tudi potrdili njeno pomembnost.

Najvažnejše je pri vgradnji dimovodnih naprav dejstvo, da je pooblaščen izvajalec del dolžan poskrbeti, da so vsi detajli, zlasti spoji med posameznimi sestavnimi deli, izvedeni pravilno (za kar strokovni izvajalci tudi poskrbijo); da so dosledno upoštevana navodila za vgradnjo; da so vsi vgrajeni sestavni deli preverjeni in certificirani; da ne prihaja do nadomeščanja posameznih sestavnih delov z manj kakovostnimi; da so sestavni deli sistemskih dimovodnih naprav resnično samo od istega proizvajalca; da se pri obnovitvenih posegih (npr. povrtavanju) ne poslabšajo karakteristike obstoječega dela dimovodne naprave; da so upošteveni in izpolnjeni pogoji za posluževanje dimovodne naprave; da se pri obnovah opravijo tudi ostala potrebna (ne)predvidena dela; da so dovodi zraka npr. pri sistemih LAS prehodni in ustrezno zaščiteni; da so prava tesnila ustrezno nameščena (odvisno od klasifikacije in namembnosti dimovodne naprave); da se pri uporabi posameznih proizvodov upošteva njihova namembnost; da je pri obrtniško izdelanih dimovodnih napravah izkazano izpolnjevanje bistvenih značilnosti in bistvenih zahtev in so znane lastnosti dimovodne naprave; da so uporabljeni med seboj kompatibilni elementi itd. Evidentno je tudi, da uporabniki/stranke nikoli niso imeli težav z odpravo neskladij, če so napravo vgradili pooblaščen in usposobljeni izvajalci. Več informacij o zahtevah za vgradnjo dimovodnih naprav je zapisanih v tehnični smernici SZPV 407, ki je citirana tudi v Pravilniku o zahtevah za vgradnjo kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 100/2013).

Dimnikarska služba – umestitev storitve prvega pregleda; vloga in pomen – poenostavljen prikaz

Izhodišča: Blue Guide – new approach, Zakon o splošni varnosti proizvodov, ZGO-1, ZVO, »Uredba o dimnikarski službi« (zlasti členi 32, 33, 34, 35, 43), »Pravilnik o oskrbi« (zlasti člen 5),

Izhodišča za izvedbo prvega pregleda: SIST EN 15287, SIST EN 1443, SIST EN 13384, CEN/TC SFG, CEN/TC 295, CEN/TC 057

Odbor za strokovno-tehnična vprašanja dimnikarske dejavnosti

Shema 2: Prikaz sistema za zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih značilnosti in bistvenih zahtev pri vgradnji kurilnih/dimovodnih naprav

Kot primer navajamo, kaj se je zgodilo v maju 2014. Kovinsko dimovodno tuljavo, ki je bila vgrajena leto poprej, je močno načela korozija, tako da je bila povsem preluknjana in neuporabna. Ker jo je vgradil pooblaščen izvajalec del in je bila na voljo vsa dokumentacija, je bila za uporabnika/stranko težava hitro rešljiva, proizvajalec kovinskih dimovodnih tuljav pa je prejel pomembno povratno informacijo.

Drugi omembe vreden primer je obrtniška dimovodna naprava, ki jo je izvajalec gradnje celotne nove stavbe izdelal na neustrezen način. Zaradi uporabe neustreznih sestavnih delov, gradnikov in napačne uporabe sestavnih delov, zahteve za požarno varnost dimovodne naprave niso bile v celoti izkazane niti izpolnjene. Ob obratovanju kurilne naprave na trdno gorivo je prišlo do prehoda toplote iz dimovodne naprave na gorljive dele stavbe in do požara zgornjega dela stavbe. Sklopa kurilne in dimovodne naprave dimnikarska služba žal ni pregledala, saj je šlo za pravkar zgrajeno stavbo.

5. Prvi pregled kurilne/dimovodne naprave, ki ga po končanih delih in predani dokumentaciji opravi dimnikarska služba

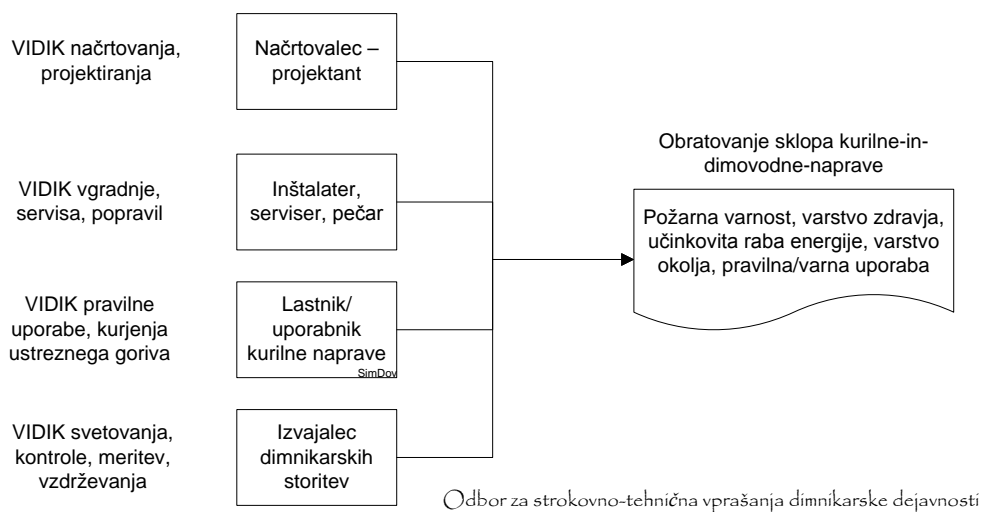
Po končani vgradnji sklopa kurilne in dimovodne naprave dimnikarska služba opravi obvezni prvi pregled. Prvi pregled se izvede tudi na sami dimovodni napravi ob izgradnji nove stavbe, ob priključitvi nove kurilne naprave na obstoječo dimovodno napravo, ob rekonstrukciji stavbe ali ob drugih večjih posegih na stavbi/napravah. Prvi pregled se izvaja zaradi preprečevanja nenamernih človeških napak, ki se lahko zgodijo pri vsaki vgradnji in škodljivo vplivajo na varnost, zaradi nujnosti definiranja/preverjanja stanja naprav po končani vgradnji in zaradi številnih naknadnih nepooblaščenih in tudi nenamernih posegov uporabnikov. Ob prvem pregledu izvajalec dimnikarske službe preveri in zapiše izhodiščno stanje kurilne in dimovodne naprave skupaj s pripadajočimi deli, ki je merodajno tudi za vse naknadne periodične preglede. Prvi pregled se opravi, da se preveri in s tem zagotovi:

- da so kurilna naprava, dimni vodi in prezračevanje izvedeni skladno z navodili proizvajalca, zahtevami v načrtu oziroma da ustrezajo tehničnim predpisom,
- da so bili ob vgradnji naprav upoštevani vsi relevantni zakonski predpisi, navodila proizvajalca ter zadnje stanje tehnike – standardi,
- da pri normalni uporabi naprav ni nevarnosti za požar ali zastrupitev z dimnimi plini,
- da je omogočen normalen/ustrezen dostop do naprav za vzdrževanje, servisiranje in pregledovanje,
- so zagotovljeni ustrezni kurilno-tehnični pogoji za pravilno zgorevanje goriva (učinkovita raba energije in varovanje okolja) in
- vpis naprav v kataster naprav.

Izvajalci imajo pogosto po nepotrebnem občutek, da se prvi pregled opravlja zaradi preverjanja izvajalcev, podobno kot v zvezi z meritvami emisije dimnih plinov, pa ni tako. Predmet prvega pregleda je celosten sistem kurilne in dimovodne naprave, skupaj z dovodom zgovalnega zraka in drugimi pripadajočimi deli in nikakor ne izvajalec del. Namen in cilj načrtovalca, izvajalca del, uporabnika/stranke in dimnikarske službe je prikazan na spodnji shemi. Poenostavljeno zapisano gre za različne vidike in načrtovane različne zorne kote z namenom zmanjšati človeške napake. Njihovi cilji so identični: zagotoviti varno, pravilno in učinkovito obratovanje sklopa kurilne in dimovodne naprave.

Vidiki/aktivnosti, ki ob upoštevanju zagotavljajo varno, pravilno in učinkovito delovanje kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav.

Štirje deležniki stremijo k istemu cilju, vendar iz povsem različnih in ločenih zornih kotov, funkcij in odgovornosti

Shema 3: Prikaz obravnave kurilnih in dimovodnih naprav iz različnih zornih kotov, vendar s povsem identičnim namenom

Učinki prvega pregleda so evidentni, saj zagotavlja zaščito uporabnikov in okolja, zagotavlja izpolnjevanje bistvenih značilnosti in bistvenih zahtev, ima element osveščanja uporabnikov/strank in omogoča obveščanje zdravstvene, okoljske, gradbene in tržne inšpekcije o morebitnih neustreznih proizvodih in neustrezni praksi. S tem je posredno omogočen tudi nujno potreben pregled nad delovanjem enotnega notranjega trga Evropske unije na področju vgradnje kurilnih in dimovodnih naprav.

6. Redno vzdrževanje dimnikarske službe za zagotavljanje varnega, pravilnega, učinkovitega in okoljsko ustreznega obratovanja sklopa kurilne in dimovodne naprave; zagotavljanje zdržljivosti sklopa kurilne in dimovodne naprave, daljšanje življenjske dobe

Za varno, pravilno in učinkovito obratovanje sklopa kurilne in dimovodne naprave je nujno potrebno, da dimnikarska služba periodično čisti, letno pregleduje in meri emisije dimnih plinov. Poleg tega je nujno potrebno periodično in v izrednih situacijah servisirati in nastaviti obratovanje kurilne naprave ter odpraviti napake na kurilni ali dimovodni napravi. Na ta način se zagotavlja redna obravnava ključnih elementov. S tem se preprečuje izpostavljenost požarni in zdravstveni nevarnosti, prevelika poraba energije in prekomerno obremenjevanje okolja z emisijami.

Periodični letni pregledi zagotavljajo odkrivanje napak na kurilni napravi, veznem elementu, dimovodni napravi in v prostoru namestitve kurilne naprave. Dimovodna naprava je skozi življenjsko dobo izpostavljena notranjim in zunanjim vplivom, ki jih uporabnik ne zazna. Zato je ključnega pomena, da se redni pregledi in čiščenja dejansko izvajajo, upoštevati je treba tudi zaznamke dimnikarske službe. Če je pooblaščen izvajalec pravočasno seznanjen z neskladji na kurilni ali dimovodni napravi in jih odpravi, lahko s tem prepreči nesrečo, zmanjša porabo energije, prepreči obremenitve okolja ter podaljša življenjsko dobo kurilne/dimovodne naprave. Izvajalec dimnikarskih storitev je dolžan uporabnika/stranko seznaniti z napakami oziroma neskladji ter s tem zagotoviti uskladitev.

Ob prvih in rednih pregledih se pogosto ugotavlja, da uporabniki/stranke nepooblaščen posegajo v dele dimovodne naprave in spreminjajo njene lastnosti. Velikokrat so dodane lesene obloge, fasadni elementi, strešna konstrukcija, spreminjajo se nakloni strehe, dodajajo se strešna okna, na dimovodne naprave se

priklaplajo kurilne naprave itd. Vse te elemente pooblaščen izvajalec del ob izgradnji praviloma upošteva (mora upoštevati), zato je mogoče sklepati, da so najpogostejši vzroki za neljube dogodke naknadne, neustrezne in pogosto tudi nenamerne spremembe pogojev obratovanja kurilnih naprav.

7. Zaključek

Zagotavljanje varnega, za kakovost zraka neškodljivega, pravilnega in trajnostnega delovanja dimovodne naprave v povezavi s kurilno napravo in pomožnimi deli, je mogoče zagotoviti le tako, da se izkaže izpolnjevanje bistvenih značilnosti, bistvenih zahtev in/ali navodil proizvajalca in pravil stroke. Trg Evropske unije uporabnikom/strankam ponuja veliko različnih proizvodov (in kombinacij proizvodov), zato so strokovni nasvet, pravilno načrtovanje, neodvisna podpora na in prava tehnična usmeritev še kako iskani, zaželeni in potrebni. Ključnega pomena pri tem je, da gradbeno-inštalaterska dela izvaja pooblaščen in usposobljen izvajalec, na drugi strani pa mora kontrolo ob prvem in rednih periodičnih pregledih ter vzdrževalnih delih izvajati pooblaščen in usposobljen izvajalec dimnikarskih storitev. Dodatne informacije so na voljo tudi na spletni strani www.dimnikarstvo.si in www.ozs.si/Za%C4%8Dlane/Sekcijeinodbori/Sekcijadimnikarjev.aspx.

8. Literatura in viri

- Zakon o gradbenih proizvodih ZGPro-1 (Ur. l. RS, št. 82/2013, s spremembami) in pripadajoči seznam standardov; implementacija Uredbe ES 305/2011 (CPR),
- http://www.ti.gov.si/si/delovna_podrocja/gradbeni_proizvodi/uredba_eu_3052011/ - posamezna pojasnila na CPR,
- Zakon o graditvi objektov ZGO-1 (s spremembami),
- Zakon o varstvu okolja ZVO-1 (s spremembami),
- Zakon o splošni varnosti proizvodov ZSVP-1 (Ur. l. RS, št. 101/2003, s spremembami),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ZTZPUS-1 (Ur. l. RS, št. 17/2011),
- http://www.ti.gov.si/si/delovna_podrocja/varnost_proizvodov/ Povezave na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS, varnost proizvodov,
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 23/2013),
- Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Ur. l. RS, št. 129/2004, s spremembami),
- Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Ur. l. RS, št. 18/2013, s spremembami),
- Pravilnik o varnosti strojev (Ur. l. RS, št. 75/2008, s spremembami) in pripadajoči seznam standardov,
- Pravilnik o zahtevah za vgradnjo kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 100/2013),
- Odredba (pravilnik) o plinskih napravah (Ur. l. RS, št. 105/2000, s spremembami),
- Pravilnik o tlačni opremi (Ur. l. RS, št. 15/2002, s spremembami) in pripadajoči standardi,
- SIST EN 1443, SIST EN 15287, SIST EN 13384,
- Proizvodni standardi za kurilne in dimovodne naprave (seznam standardov),
- Technical report CEN/TR 1749 (v prenovi),
- Tehnična smernica SZPV 407 Požarna varnost pri načrtovanju, vgradnji in rabi kurilnih in dimovodnih naprav; <http://www.dimnikarstvo.si/files/GRADIVA/szpv407.pdf>
- Tehnični predpis za plinske napeljave DVGW TRGI 2008,
- Priročnik za izvajalce del na gradbenih objektih, OZS, 2014.

Simon Dovrtel je član tehničnih odborov Slovenskega inštituta za standardizacijo SIST/TC POZ, SIST/TC PLN, SIST/TC OGS, član evropskega tehničnega odbora CEN/TC 166 za standardizacijo dimovodnih naprav ter predsednik Sekcije dimnikarjev pri OZS.

